

Overzicht werkzame factoren en kwaliteitscriteria

Uit het onderzoeksrapport 'Werkzame factoren en methodieken in de residentiële werkvormen in de bijzondere jeugdbijstand: een review van bestaand onderzoek en een behoeftenonderzoek bij residentiële werkvormen'.

Het literatuuronderzoek bleek te resulteren in een zeer uitgebreid overzicht van werkzame factoren. Voor een goed overzicht hebben we binnen de drie niveaus de werkzame factoren en kwaliteitscriteria die onderling verband met elkaar houden, geclusterd.

Orthopedagogische basiszorg

Cluster	Werkzame factoren en kwaliteitscriteria
Relatie hulpverlener – cliënt	<ul style="list-style-type: none">• Een goede hulpverleningsrelatie en de invloed van een veilige hechting op het tot stand brengen van een positieve responsieve relatie
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none">• Balans tussen flexibiliteit en controle• Invloed van de groep: deviantietraining, maar ook steun• Agressiebeleid
Individuele aandacht	<ul style="list-style-type: none">• Er is aandacht voor de jongere als individu, i.p.v. als groepslid. Dit kan door goed te luisteren naar de jongere, blij van betrokkenheid en kans tot inspraak
Normale ontwikkeling van de jongere	<ul style="list-style-type: none">• Positieve stimulering normale ontwikkeling/kwaliteit van leven van de jongere o.a. door aandacht voor gezondheid, onderwijs, vrije tijd en leefomgeving

Tabel 1

Effectieve zorg en behandeling

Cluster	Werkzame factoren en kwaliteitscriteria
Context	<ul style="list-style-type: none">• Werken met, betrekken en/of behandelen ouders en gezinnen, afgestemd op specifieke situatie jongere
Gedragmatige aanpak	<ul style="list-style-type: none">• Er wordt een (cognitief)gedragstherapeutische benadering gehanteerd
Therapie	<ul style="list-style-type: none">• Er wordt individuele en groepstherapie, naast verblijf in leefgroepen, geboden
Multimodaal en multimethode	<ul style="list-style-type: none">• De interventie richt zich op meerdere aspecten van de problematiek (multimodaal)• De behandeling van ernstige gedragsproblemen bevat meerdere methodes
Motivatie	<ul style="list-style-type: none">• Ontwikkeling motivatie cliënten
Participatie	<ul style="list-style-type: none">• Er is sprake van actieve samenwerking en participatie

	<p>van de jongere en familie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jongeren en hun familie hebben de regie
Krachtgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> • De interventie richt zich op sterktes en stimuleert positief gedrag
Samenhang en continuïteit	<ul style="list-style-type: none"> • Continuïteit en samenhang in behandeling in totaal van behandeling en leefgroep (o.a. door feedback groepsleiders op wat de jongere in individuele interventie leert, goede aansluiting op vervolg én andere onderdelen behandeling) • Het hulpverleningsplan garandeert continuïteit, samenhang en resultaten
Vorbereiding en begeleiding plaatsing	<ul style="list-style-type: none"> • De plaatsing wordt goed voorbereid en begeleid
Nazorg	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren en hun familie worden goed voorbereid op de situatie na het verblijf, zorgvuldige overgang en nazorg
Op maat	<ul style="list-style-type: none"> • Interventies dienen qua methode en inhoud aan te sluiten op de mogelijkheden van de jongere waarbij rekening wordt gehouden met verschillende stadia van ontwikkeling van de jongere • Hulp sluit qua duur en intensiteit aan op geconstateerde problemen
Gespecialiseerd en intensief	<ul style="list-style-type: none"> • Gespecialiseerde intensieve behandeling, afhankelijk van de zwaarte van de problematiek
Duidelijke structuur / opbouw interventie	<ul style="list-style-type: none"> • Er worden duidelijke werkmethode toegepast • Heldere opbouw en fasering behandeling • Heldere procedure behandelplanning (bijv. duidelijke planning opzetten behandelplan, (tussentijdse) evaluaties)
Theoretische onderbouwing	<ul style="list-style-type: none"> • Goede theoretische onderbouwing van de interventie
Integriteit en monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoren uitvoering ten behoeve van behandelintegriteit • Uitvoering van de interventie zoals deze uitgevoerd hoort te worden

Tabel 2

Personeel en organisatie

Cluster	Werkzame factoren en kwaliteitscriteria
Visie	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie en management hebben een duidelijke

	<p>(omschreven) visie en strategisch plan over de geboden hulp en evalueren deze met regelmaat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De organisatie beschikt over sterke leidingevende(n) die duidelijke doelstellingen opstellen en aanhouden • Er is een goede werkcultuur en infrastructuur om doelen te bewerkstelligen
Professionaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Werving en screening van goed opgeleid en competent personeel • Training vaardigheden personeel zodat zij over de juiste kennis en vaardigheden beschikken • Goede ondersteuning personeel o.a. door richtlijnen, supervisie en intervisie • Hulpverleners zijn zich bewust van het feit dat zij professionele opvoeders zijn en overeenkomstig handelen
Stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiliteit binnen organisatie, teams, leefgroepen • Geen belasting op rolverdeling door reorganisatie
Moraal	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van een goede moraal onder het personeel
Autonomie	<ul style="list-style-type: none"> • Een adequate mate van autonomie van groepsopvoeders
Consensus	<ul style="list-style-type: none"> • Overeenstemming tussen hulpverlenend personeel over de uitvoering van de zorg
Goede werkomstandigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Hulpverleners werken onder goede werkomstandigheden waaronder een dragelijke caseload, goede ondersteuning en financiële waardering.
Schaalgrootte	<ul style="list-style-type: none"> • Grootte van voorzieningen • Grootte van leefgroepen
Externe samenwerking en kennisdeling	<ul style="list-style-type: none"> • Het belang van samenwerking en communicatie met andere organisaties t.b.v. de cliënt wordt erkend • Er vindt kennisdeling plaats met andere organisaties • Er is aandacht voor het (lokale) netwerk en politieke context waarbinnen de voorziening opereert
Rechtspositie	<ul style="list-style-type: none"> • Garanderen van vertrouwelijkheid en toegang tot informatie

Tabel 3